

GESTIÓ DE DRETS D'AUTOR

ÍNDEX

Introducció	2
La propietat intel·lectual	2
La propietat industrial	3
LPI - Els drets d'autor	3
▪ Drets morals	4
▪ Drets patrimonials	5
○ Drets d'explotació	5
○ Drets de simple remuneració	7
▪ Duració dels drets	8
○ Duració dels drets de morals	8
○ Duració dels drets d'explotació	9
○ Duració dels drets de simple remuneració	9
○ Duració de la protecció de meres fotografies	9
○ Domini públic	9
▪ Límits als drets d'autor	10
▪ Drets connexos o afins	10
▪ Obres protegides i no protegides per la LPI	11
Evitar el plagi	12
▪ Com evitar el plagi	12
▪ La UA combat el plagi	13
Llicències d'ús	13
▪ Copyleft	14
▪ Diferents llicències d'ús	15
▪ Creative Commons	15
○ Condicions de les llicències CC	16
○ Tipus de llicències CC	17
○ Com publicar amb una llicència CC	1
○ Domini públic de CC	3
Propietat Intel·lectual i ús de les IA	3
Per a finalitzar	5
Per a saber-ne més	23

■ INTRODUCCIÓ

A l'entorn de la societat de la informació i el coneixement resulta molt fàcil accedir a una ingent quantitat de continguts. Això pot fer-nos caure en l'error que aquests continguts al nostre abast ens pertanyen i, d'alguna manera, és així, perquè la informació a la qual tenim accés a través d'Internet es transforma en coneixement col·lectiu. Però les lleis -nacionals i internacionals- reconeixen a qui crea una obra una sèrie de drets que tots i totes hem de defensar i respectar.

El desconeixement d'aquesta realitat ens pot portar a fer un mal ús d'aquests continguts, atemptant contra els drets de la persona creadora d'una obra (creadors i creadores literaris, científics, musicals, dibuixants, bloguers i blogueres, intèrprets, etc.), a vegades sense ser conscients d'això.

En l'àmbit acadèmic l'honestedat és fonament de la integritat i requisit indispensable per a la confiança, la justícia, el respecte i la responsabilitat. Tot treball acadèmic o científic ha d'elaborar-se conforme a uns principis ètics bàsics. Una de les directrius d'aquests principis és el respecte a la propietat intel·lectual.

L'**objectiu** d'aquest tema és que conegues els **principis bàsics que regeixen la propietat intel·lectual (PI)** i com s'apliquen.

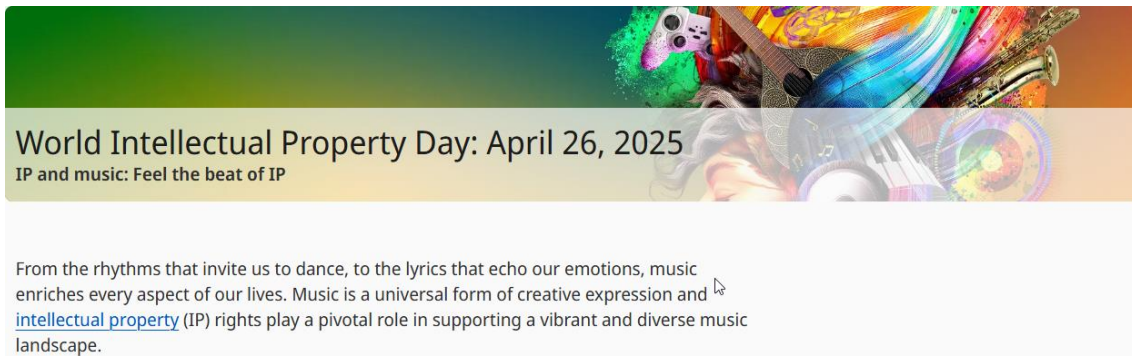
■ LA PROPIETAT INTEL·LECTUAL

<< La propietat Intel·lectual és el conjunt de drets que corresponen a autors i autores, artistes, productors i productores, etc. respecte de les obres que han creat o en les quals han col·laborat.

Segons l'[OMPI](#) (Organització Mundial de la Propietat Intel·lectual), la propietat intel·lectual abasta dues branques:

- La **propietat industrial** (patents, marques, dissenys industrials, etc.)
- Els **drets d'autor** (llibres, música, pintura, escultura, pel·lícules, programes d'ordinador, bases de dades, dibuixos tècnics, etc.)

II. Il·lustració 1. Dia Mundial de la Propietat Intel·lectual

■ LA PROPIETAT INDUSTRIAL

La propietat industrial protegeix a qui realitza una invenció contra la utilització d'aquesta sense autorització. Els drets de propietat industrial permeten decidir a qui els sustenta sobre qui pot usar-los i com.

A Espanya la propietat industrial protegeix:

- Dissenys industrials
- Marques i noms comercials
- Patents i models d'utilitat
- Els esquemes, traçats, disposició i interconnexions de les capes i elements dels circuits integrats (el que es coneix com a topografia de semiconductors)

L'[OEPM](#) (Oficina Espanyola de Patents i Marques) és l'Organisme Públic responsable del registre i la concessió de les diferents modalitats de Propietat Industrial.

A la Universitat d'Alacant, els drets de propietat industrial (sol·licitud de patents, etc.) es gestionen a través del Servei de Transferència de Resultats d'Investigació - [OTRI](#).

■ LPI- ELS DRETS D'AUTOR

A Espanya la llei que regula els drets d'autor és la coneguda com a [Llei de Propietat Intel·lectual](#) (LPI), segons la qual els drets d'autor són el conjunt de drets de caràcter personal i patrimonial, que atribueixen a la persona autora la plena disposició i el dret exclusiu a l'explotació de l'obra, sense més limitacions que les establides en la Llei ([LPI, art. 2](#)).

Els drets d'autor protegeixen les persones titulars d'aquests drets contra qui copie o utilitze l'obra original sense l'autorització adient.

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) distingeix entre:

- Drets **morals**
- Drets **patrimonials**

A més, la [Llei de Propietat Intel·lectual](#) reconeix altres drets

- Drets **connexos o afins**

En els següents epígrafs veurem amb detall quins tipus de drets reconeix la [Llei de Propietat Intel·lectual](#) i com es regulen aquests drets.

▪ DRETS MORALS

<< Els drets morals són irrenunciables i inalienables i permeten a qui crea l'obra adoptar unes certes mesures per a preservar l'autoria de la seua obra. Corresponen a l'autor o autora de l'obra només pel fet d'haver-la creat. (LPI, arts. 1 i 14).

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) enumera els següents drets morals:

- Dret a decidir sobre la **divulgació** de l'obra.
- Dret a exigir el **reconeixement** de la seua condició d'autor o autora.
- Dret a exigir el **respecte a la integritat** de l'obra i impedir qualsevol deformació, modificació, alteració o atemptat contra ella.
- Dret a **modificar** l'obra respectant els drets adquirits per tercers i les exigències de protecció de béns d'interès cultural.
- Dret a **retirar l'obra del comerç**, per canvi de les seues conviccions intel·lectuals o morals, prèvia indemnització de danys i perjudicis a les persones titulars de drets d'explotació.
- Dret a **accedir a l'exemplar únic o rar** de l'obra, quan es trobe en poder d'una altra persona, amb el propòsit d'exercitar el dret de divulgació o qualsevol altre que li corresponga.

▪ DRETS PATRIMONIALS

Permeten que la persona titular de l'obra obtinga una compensació econòmica per l'ús de la seua obra per altres persones ([LPI, arts. 17 a 23](#)).

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) inclou diversos drets de caràcter patrimonial:

- Drets d'**explotació** (reproducció, distribució, comunicació pública, transformació).
- Drets de **simple remuneració i compensació** (participació, compensació equitativa per còpia privada, remuneració per utilització amb finalitats educatius i d'investigació, remuneració per préstec i lloguer, remuneració per actes de reproducció parcial).

DRETS D'EXPLOTACIO

Característiques:

- Són drets **exclusius** de l'autor o autora des del moment de la creació de l'obra.
- Atribueixen al seu titular la facultat d'**autoritzar** o **prohibir** la utilització de l'obra o prestació.
- Poden ser **cedits** per la persona titular a tercers (persones o entitats).
- Són **independents** entre si.

Dret de reproducció

<< S'entén per reproducció la fixació directa o indirecta, provisional o permanente, per qualsevol mitjà i en qualsevol forma, de tota l'obra o de part d'ella, que permeti la seua comunicació o l'obtenció de còpies ([LPI, art. 18](#)).

EXEMPLE

Són actes de reproducció: descàrregues, fotocòpies, còpies DVD, escanejat, etc.

Dret de distribució

<< S'entén per distribució la posada a la disposició del públic de l'original o de les còpies de l'obra, en un suport tangible, mitjançant la seua venda, lloguer, préstec o de qualsevol altra forma. Es refereix sempre a exemplars físics de l'obra ([LPI, art. 19.1](#)).

EXEMPLE

Són actes de distribució: repartiment de fotocòpies, de memòries USB, etc.

Dret de comunicació pública

<< S'entén per comunicació pública l'acte pel qual una pluralitat de persones pot tenir accés a l'obra sense previa distribució d'exemplars a cadascuna d'elles, en actes públics o mitjançant les tecnologies de la informació ([LPI, art. 20.1](#)).

EXEMPLE

Són exemples de comunicació pública: projecció d'una pel·lícula, obra de teatre, concert, publicació en internet, etc.

Dret de transformació

<< S'entén per transformació la traducció, adaptació i qualsevol altra modificació de la qual es derive una obra diferent ([LPI, art. 21.1](#)).

EXEMPLE

Són exemples d'actes de transformació: traduccions, revisions, compendis, arranjaments musicals, escriure un guió cinematogràfic basat en una novel·la, musicar un poema, modificar una imatge, etc.

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) també inclou el dret de l'autor o autora a publicar les obres en forma de col·lecció, ja siga en forma d'obra completa o escollida, encara que haja cedit els drets d'explotació ([LPI, art. 22](#)).

EXEMPLE

Són exemples d'actes de col·lecció: disc recopilatori d'un músic, obres completes d'un escriptor o escriptora, etc.

 Només la persona/entitat titular d'aquests drets podrà autoritzar la reproducció, distribució, comunicació pública i transformació, excepte en els casos que preveu la llei en què no és necessària l'autorització.

DRETS DE SIMPLE REMUNERACIÓ

Característiques:

- Reconeixuts en la [Llei de Propietat Intel·lectual](#) en diversos articles.
- Corresponen a les **persones/entitats titulars de drets d'explotació**.
- Derivats de la privació a les persones/entitats titulars dels drets d'explotació de la possibilitat d'autoritzar determinats actes d'explotació.
- Es reconeix una **participació econòmica derivada d'actes d'explotació**:
 - Determinada per la llei (còpia privada, dret de participació)
 - Fixada per les persones/entitats titulars d'aquests drets
- Són de **gestió col·lectiva obligatòria**.

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) els descriu com:

- El **dret de participació** remunera a l'autor amb un percentatge del preu de la revenda de les seues obres en els casos previstos per llei. Beneficia als artistes plàstics, als fotògrafs i als creadors i les creadores de audiovisuals ([LPI, art. 24](#)).
- **Remuneració per còpia privada** reprogràfica i audiovisual: compensa als creadors visuals pel lliure ús dels ciutadans i per a ús privat de les còpies de les creacions visuals quan aquestes s'incorporen en llibres, revistes culturals o científiques o en suports audiovisuals ([LPI, art. 25](#)).
- **Remuneració per la il·lustració amb finalitats educatius i d'investigació científica** en les universitats o centres públics d'investigació per al seu accés per l'alumnat ([LPI, art. 32](#)).
- El dret de **remuneració per reproducció, préstec i consulta** dona dret als autors a rebre una remuneració quan l'ús es realitze **sense finalitat lucrativa** per determinats **museus, biblioteques, hemeroteques, fonoteques o filmoteques de titularitat pública o pertanyents a entitats d'interès general de caràcter cultural** ([LPI, art. 37](#)).
- **Remuneració pels actes de reproducció parcial, de distribució i de comunicació pública** d'obres o publicacions impreses o susceptibles de ser-ho.
- La **remuneració corresponent al lloguer de gravacions i a la comunicació pública de les obres audiovisuals** ([LPI, art. 90](#)).

■ DURACIO DELS DRETS

DURACIO DELS DRETS MORALS

Els drets del **reconeixement de l'autoria** i d'**integritat de l'obra** no caduquen ni **prescriuen** després de la mort de l'autor.

El dret a **decidir si l'obra pot ser divulgada i en quina forma** pot exercitar-se pels **hereus o persones designades per l'autor o autora**, després de la seua mort, durant un termini de setanta anys -si l'obra no es va divulgar durant la vida de l'autor o autora-.

La **resta de drets morals s'extingeixen amb la mort de l'autor**.

DURACIÓ DELS DRETS D'EXPLOTACIÓ

Duraran **tota la vida de l'autor o autora** i, com a regla general, **70 anys després de la mort d'aquests** ([LPI, art. 26](#)).

En el cas d'obres en col·laboració els **70 anys començaran a comptar després de la mort de l'últim autor** ([LPI, art. 28.1](#))

Regla dels 80 anys

Per a les obres d'**autors o autores que hagen mort abans del 7 de desembre de 1987** -data d'entrada en vigor de la Llei de Propietat intel·lectual vigent- s'aplica el termini de **80 anys després de la seua mort**, com estava previst en l'article 6 de la ja derogada Llei de 10 de gener de 1879 de propietat intel·lectual.

DURACIÓ DELS DRETS DE SIMPLE REMUNERACIÓ

Com a regla general, aquests drets duraran **50 anys**.

DURACIÓ DE LA PROTECCIÓ DE MERES FOTOGRAFIES

La distinció entre "obra fotogràfica" i "mera fotografia" radica en l'originalitat de l'obra.

La protecció de les meres fotografies tindrà una duració de **25 anys**, computats a partir de l'1 de gener de l'any següent al qual es va realitzar la fotografia o reproducció ([LPI, art. 128](#)).

DOMINI PÚBLIC

Transcorreguts els terminis de vigència dels drets d'explotació corresponents, les obres i/o prestacions entren en **Domini públic** ([LPI, art. 41](#)).

Les obres en domini públic **poden ser utilitzades per qualsevol**, sempre que es **respecten l'autoria i la integritat de l'obra**.

▪ LIMITS ALS DRETS D'AUTOR

La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) estableix alguns límits o excepcions als drets d'autor. Entre aquests, dos d'ells afecten especialment l'entorn de l'educació i l'ensenyament:

- L'excepció de **cita amb finalitat educativa o d'investigació científica** ([LPI, art. 32.1](#)).
- Les excepcions als **drets de reproducció, distribució i comunicació pública amb finalitats d'il·lustració de l'ensenyament** ([LPI, art. 32.3-4](#)).

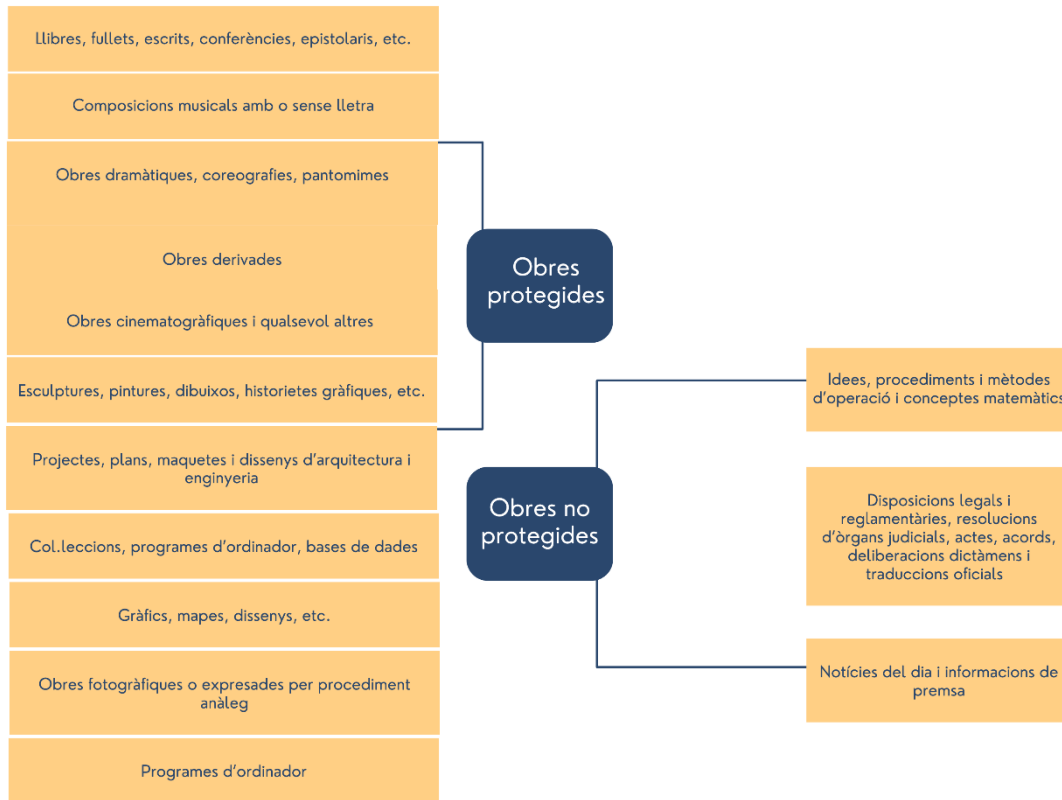
▪ DRETS CONNEXOS O AFINS

Els drets connexos o afins, reconeguts per la [Llei de Propietat Intel·lectual](#), són els que protegeixen les activitats creatives corresponents, fonamentalment, a **artistes, intèrprets, executants, fotògrafs i fotògrafes, productors de fonogrames i gravacions audiovisuals i a les entitats de radiodifusió** ([LPI, arts. 105 a 137](#)).

Aquests drets són **diferents als drets d'autor**. La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) regula cadascun d'ells específicament i els **terminis de protecció són menors** que els dels drets d'autor (**50 anys**).

■ OBRES PROTEGIDES I NO PROTEGIDES PER LA LPI

En la imatge següent pots veure, de manera esquemàtica, quines són les obres protegides i les obres no protegides per la [Llei de Propietat Intel·lectual](#).

Font: Espanya. Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de Propietat Intel·lectual, regularitzant, aclarint i harmonitzant les disposicions legals vigents sobre la matèria. BOE [en línia], núm. 97, 22/4/1996 [consulta: 27 de gener de 2025]. Disponible en: <https://www.boe.es/eli/es/rdlg/1996/04/12/1/con>

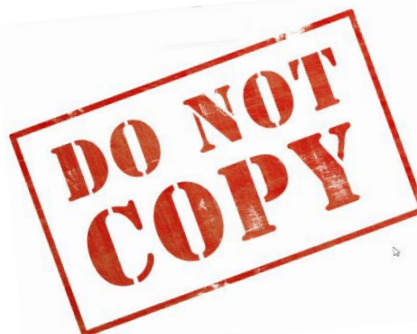
■ EVITAR EL PLAGI

<< Segons la Real Academia Española plagiar “es copiar en lo sustancial obras ajenas, dándolas como propias”. De manera semblant a la Real Academia Española, la Doctrina del Tribunal Suprem entén per plagi “todo aquello que supone copiar obras ajenas en lo sustancial”. Així mateix, àmplia la definició del concepte en presentar el plagi “como una actividad material mecanizada, poco creativa y carente de originalidad, aunque aporte cierta manifestación de ingenio”. (STS núm. 12/1995 de 28 de gener)

Existeix un interès especial per part de les institucions acadèmiques i d'investigació, del personal investigador, dels creadors i creadores i d'altres grups d'interès relacionats amb la investigació i la creació artística i intel·lectual per a conscienciar a la comunitat acadèmica i a la societat en general de la importància d'evitar el plagi.

El cas més flagrant de plagi seria presentar com a propi un treball d'una altra persona, però també és plagi copiar o parafrasejar idees o text d'altres fonts i incloure-les en un treball propi sense indicar la font d'on s'han extret aquestes idees o textos.

Amb el plagi s'atempta contra els drets morals i patrimonials que corresponen a l'autor o autora de l'obra.

■ COM EVITAR EL PLAGI

Per a no incórrer en plagi has de tenir en compte:

- Si inclous en els teus treballs literalment una frase o paràgraf d'una altra persona, has de posar el text entre cometes, en cursiva o amb un altre tipus de lletra, i citar la font d'on l'has extret amb la referència bibliogràfica completa.
- Si utilitzes les idees d'una altra persona emprant les teues pròpies paraules o la teua pròpia forma d'expressió (és a dir, parafrasesges), has d'incloure la referència bibliogràfica completa de la font original d'on has extret aquestes idees.

- Has de citar tant la bibliografia consultada com les obres alienes (o fragments d'elles) incorporades en el teu treball, ja siguen de naturalesa escrita, sonora o audiovisual, o imatges, fotografies, etc.

Depenent de l'estil bibliogràfic utilitzat en cada disciplina les cites i les referències bibliogràfiques s'inclouran en el text i es redactaran de manera diferent.

■ LA UA COMBAT EL PLAGI

Existeixen programes que ajuden a detectar el plagi en els treballs acadèmics, publicacions científiques, Internet, etc. Algunes són gratuïtes i altres de pagament.

La Universitat d'Alacant ha subscrit l'eina [Turnitin](#), un programari d'ajuda a la correcció que fa el professorat i que els permet detectar, corregir i prevenir el plagi.

PER A SABER-NE MÉS

Pots consultar més informació en la pàgina sobre [Propietat Intel·lectual](#) de la Biblioteca, en l'apartat dedicat al [Plagi](#), on també trobaràs algunes altres eines antiplagi gratuïtes.

■ LLICÈNCIES D'ÚS

Els drets d'autor continuen vigents en l'entorn de la web, malgrat la facilitat amb què es pot accedir, copiar o difondre la informació. La [Llei de Propietat Intel·lectual](#) permet únicament alguns usos concrets, com, per exemple, el dret de cita. Per a qualsevol altre ús no autoritzat per la llei caldria obtenir l'autorització expressa de l'autor o autora o persona o entitat titular dels drets.

Però, en aquest entorn digital, algunes persones volen **facilitar l'accés** a les seues obres i el seu ús i per a això van sorgir les llicències Copyleft, que indiquen clarament quins usos estan permesos i sota quines condicions.

Per a poder usar qualsevol contingut trobat en internet cal atènyer-se a les condicions que haja indicat el seu autor o autora o persona o entitat titular dels drets.

■ COPYLEFT

« El terme Copyleft fa referència al conjunt de llicències que garanteixen el dret de qualsevol persona a utilitzar, modificar i redistribuir una obra i les seues versions derivades, sempre que es mantinguen les mateixes condicions d'utilització i difusió. Depenent dels drets que cedisca l'autor o autora, aquestes llicències podran permetre o no l'ús comercial de les obres.

Que una obra o contingut tinga **Copyleft** significa que qualsevol que copie, distribuïska, comuniqui o modifique aquesta obra o contingut també ha de transmetre a la resta de la societat la llibertat de realitzar més còpies i canvis.

La base legal del Copyleft és el Copyright, per la qual cosa l'obra amb clàusula Copyleft ha de contenir el símbol de Copyright o la pròpia paraula "Copyright". La clàusula Copyleft obliga el titular a permetre la transformació o modificació de l'obra i la consegüent **obligació de l'autor de l'obra derivada de posar-la a la disposició del públic en les mateixes condicions**, és a dir, a permetre el lliure accés i modificació de l'obra.

LES PERSONES QUE ADQUIREIXEN, DE MANERA GRATUITA O MITJANÇANT PAGAMENT, OBRES AMB LLICÈNCIES COPYLEFT PODRAN:

COPIAR L'OBRA I DISTRIBUIR-LA

CANVIAR O MODIFICAR L'OBRA

DISTRIBUIR UNA VERSIÓ MILLORADA

SEMPRE QUE...

RECOGUEUEN L'AUTORIA

A LES SEUES ACTIVITATS SE'LS APLIQUEN LES MATEIXES NORMES

▪ DIFERENTS LICÈNCIES D'ÚS

La primera llicència sorgida en aquest entorn digital va ser la [GNU General Public License](#) (GPL). [GPL](#) és una llicència pública general, creada per la [Free Software Foundation](#), orientada principalment a protegir la lliure distribució, modificació i ús del programari cobert per aquesta llicència, evitant intents d'apropiació que restringisquen aquestes llibertats.

Inspirats en aquesta iniciativa de programari lliure, aquest concepte es va anar ampliant a altres àmbits i van sorgir altres tipus de llicències aplicables a creacions artístiques, científiques, etc. Entre elles, les llicències [Creative Commons](#), [Coloriuris](#), [Art Libre](#), etc. Les més conegudes i utilitzades han sigut amb diferència les llicències [Creative Commons](#).

[Creative Commons](#) és una organització sense ànim de lucre que ofereix un sistema de llicències més flexible per a la protecció dels treballs creatius, encara que no totes les seues llicències es poden incloure en la filosofia "Copyleft".

▪ CREATIVE COMMONS

<< Creative Commons és una organització internacional sense ànim de lucre que fomenta compartir el coneixement, la cultura i la ciència disponible en internet proporcionant a les persones que creen una obra una sèrie de llicències d'ús que poden utilitzar voluntàriament per a compartir el seu treball.

Les llicències [Creative Commons](#) complementen el règim actual de drets d'autor, concedint a qui usa una obra o un contingut permisos per al seu ús, encara que l'obra continua estant protegida.

Tots els drets reservats

Alguns drets reservats

La persona que crea una obra i la difon a través d'Internet tria una de les llicències [Creative Commons](#), amb la qual cosa informa dels usos que poden fer-ne les persones que hi accedisquen i vulguen utilitzar-la.

CONDICIONS DE LES LLICÈNCIES CC

Les llicències CC ofereixen a terceres persones **alguns drets sobre l'obra sota unes certes condicions**. Existeixen **quatre condicions bàsiques** que en ser combinades ens ofereixen **sis llicències** diferents. Aquestes quatre condicions són:

Reconeixement (Attribution-By): En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència farà falta reconèixer l'autoria. És condició obligatòria en totes les llicències.

No comercial (No commercial-NC): L'explotació de l'obra queda limitada a usos no comercials.

Sense obres derivades (No Derivate Works-ND): L'autorització per a explotar l'obra no inclou la transformació per a crear una obra derivada.

Compartir Igual (Share alike-SA): l'explotació autoritzada inclou la creació d'obres derivades sempre que mantinguen la mateixa llicència en ser divulgades

A partir de la condició bàsica i obligatòria d'**Atribució**, l'autor o autora pot reduir l'abast de la seua autorització excloent els usos comercials, la modificació de l'obra, etc.

TIPUS DE LLICÈNCIES CC

Combinant les condicions anteriors s'obtenen sis tipus de llicències diferents:

Reconeixement (by): es permet qualsevol explotació de l'obra, incloent-hi una finalitat comercial, així com la creació d'obres derivades, la distribució de les quals també es permet sense cap restricció. Només cal reconèixer l'autoria.

Reconeixement – No comercial (by-nc): no es pot utilitzar l'obra original amb finalitats comercials. Es permet la generació d'obres derivades sempre que tampoc se'n faça un ús comercial.

Reconeixement – No Comercial – Compartir Igual (by-nc-sa): no es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada (by-nc-nd): no es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

Reconeixement – Compartir Igual (by-sa): es permet l'ús comercial de l'obra i de les possibles obres derivades, la distribució de les quals s'ha de fer amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

Reconeixement – Sense Obra Derivada (by-nd): es permet l'ús comercial de l'obra però no la generació d'obres derivades.

COM PUBLICAR AMB UNA LLICÈNCIA CC

Les llicències estan pensades fonamentalment per a l'entorn digital, encara que també poden ser utilitzades en l'àmbit analògic.

Per a triar una llicència cal accedir al [Selector de llicències](#) i anar seguint els passos pels quals ens va guiant la plataforma.

L'autor o autora de l'obra ha de decidir:

- Si **permet o no modificacions** i sota quines condicions
- Si **permet o no usos comercials**

En cas que l'obra que es vol llicenciar siga una **pàgina web**, es proporciona també el **codi HTML** que ha d'inserir-se en aquesta.

CC BY-NC 4.0

Attribution-NonCommercial 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only.

BY: Credit must be given to you, the creator.

NC: Only noncommercial use of your work is permitted.
Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.

[See the License Deed](#)

MARK YOUR WORK

Choose the kind of work to get appropriate license code or public domain marking.

Website

Print Work or Media

If you are licensing or marking one work, paste the code next to it. If you are licensing or marking the whole page or blog, you can paste the code at the bottom of the page.

Rich Text

HTML

XMP

```
<p xmlns:cc="http://creativecommons.org/ns#" xmlns:dct="http://purl.org/dc/terms/"><span pr
operty="dct:title">License example</span> by <span property="cc:attributionName">BUA</spa
n> is licensed under <a href="http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/?ref=chooser-v1" t
arget="_blank" rel="license noopener noreferrer" style="display:inline-block;">CC BY-NC 4.0<im
g style="height:22px!important;margin-left:3px;vertical-align:text-bottom;" src="https://mirrors.
```

license abbreviation
full license name
Copy

Si l'obra és un document **Word, Power Point, etc.**, només caldrà copiar i pegar el text que descriu la llicència escollida.

CC
BY
NC
4.0

Attribution-NonCommercial 4.0 International

This license requires that reusers give credit to the creator. It allows reusers to distribute, remix, adapt, and build upon the material in any medium or format, for noncommercial purposes only.

① **BY:** Credit must be given to you, the creator.

Ⓝ **NC:** Only noncommercial use of your work is permitted.
Noncommercial means not primarily intended for or directed towards commercial advantage or monetary compensation.

[See the License Deed](#)

MARK YOUR WORK

Choose the kind of work to get appropriate license code or public domain marking.

Website
Print Work or Media

Copy the text below and paste it on the title and/or copyright page of your print work or presentation, or in the credits of your media.

Plain Text

License example © 2024 by BUA is licensed under CC BY-NC 4.0. To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

license abbreviation full license name Copy

Quan utilitzes materials que trobes en la web has de respectar les condicions d'ús que haja marcat el seu autor o autora en la llicència corresponent, si en té.

DOMINI PÚBLIC DE CC

A més de les llicències anteriors, [Creative Commons](#) ofereix també la marca de domini públic, mitjançant la qual l'autor o autora renuncia als seus

drets sobre l'obra pròpia.

En l'actualitat, aquesta declaració de domini públic és **vàlida als EEUU**, però en el **context jurídic espanyol** pot entendre's en **contradicció** amb el caràcter irrenunciable dels drets morals i amb la vigència dels drets d'explotació (LPI, arts. [14.1](#) i [41](#)). No obstant això, alguns especialistes en propietat intel·lectual, partint del principi bàsic que tot dret patrimonial és renunciable, interpreten que les declaracions de domini públic només afectarien les facultats patrimonials del dret d'autor, per la qual cosa el públic podria fer ús, lliurement i sense cap remuneració, de les obres declarades de domini públic, sempre que reconega a l'autor de l'obra i respecte la integritat de la mateixa ([LPI, art. 41](#)).

■ PROPIETAT INTEL·LECTUAL I ÚS DE LES IA

L'ús massiu de les IA implica un gran impacte en la creació, producció i distribució de béns i serveis econòmics i culturals en diferents àmbits de l'activitat de la societat, la qual cosa fa que institucions i països debaten des de fa alguns anys les implicacions que es deriven de la irrupció d'aquesta tecnologia en relació amb la propietat intel·lectual i amb els drets d'autor.

Els grans models lingüístics i la IA generativa, estan revolucionant nombrosos àmbits de la nostra vida i demostrant ser una poderosa eina per a la innovació i la creació.

En tots els àmbits de l'activitat de la nostra societat en els quals s'implemente la IA l'interès de qui ha de regular el seu ús se centra en que els ciutadans i les ciutadanes facen un ús responsable i ètic d'aquesta, perquè és des d'aquest enfocament des del qual l'ús de la IA suposarà verdaderament un avanç per a la societat.

Alguns experts intenten donar pautes per a l'ús ètic de les IA. En el context acadèmic, on la IA generativa també ha irromput en els processos d'ensenyament, aprenentatge i investigació, algunes institucions i

organitzacions ja han constituït fòrums de discussió i han elaborat guies per a l'ús ètic de les IA.

En la UA, la [Comunitat d'aprenentatge IA Generativa](#) ha elaborat una guia bàsica en la qual s'inclouen algunes pautes per a fer un ús ètic de les eines de IA.

En el teu cas, com a estudiant de Doctorat, és important que, respecte a l'ús de IA generativa en les teues activitats d'aprenentatge i investigació, tingues en compte aquestes pautes:

- **Reflexiona** sobre les competències, habilitats i coneixements que vols adquirir en la teua formació universitària.
- Com a regla general, el professorat definirà unes regles quant a l'ús de IA. Segueix aquestes **regles i límits fixats**. Si tens dubtes **pregunta** als teus professors i professores i als teus directors o directores de tesis.
- Si en els teus treballs i investigacions utilitzes eines de IA has de **fer referència** a això i citar totes les fonts de les quals has pres informació.
- Usa **eines que et proporcionen informació sobre les fonts consultades** per a assegurar-te de la veracitat i adequació de les respostes.
- Les IA generatives poden retornar respostes aparentment correctes i coherents, però has de **comprovar** sempre la seua **veracitat** i **vigilar** els **biaixos** que pugua contenir la informació proporcionada, per exemple, en matèria de gènere.
- **Analitza** la informació que la IA generativa et mostra després de la teua consulta. **Reflexiona** sobre aquesta informació i **elabora una resposta pròpia** en la qual inclouràs aspectes que la IA haja obviat o corregiràs inexactituds. Això, a més de ser un comportament ètic i honest, convertirà a la IA generativa en un instrument per a la millora del teu aprenentatge.

L'ús fraudulent i incorrecte d'aquesta tecnologia pot suposar un obstacle en la teua formació, a més de tenir conseqüències acadèmiques i disciplinàries negatives.

■ PER A FINALITZAR

Amb aquest tema voliem que conegueres:

- Què són els **drets d'autor** i com els defineix i protegeix la [Llei de propietat intel·lectual](#).
- Quins tipus d'**obres** estan **protegides** per la llei i quines altres no ho estan.
- Què és el **Copyleft** i quina relació té amb l'entorn tecnològic.
- Què són les **licències Creative Commons** i quins tipus de licències pots trobar i utilitzar com a autor o autora.
- Com pots **publicar** els teus treballs **amb una licència Creative Commons**.
- Quines són les **implicacions de l'ús de la IA** en relació als **drets d'autor** en el context acadèmic.

■ BIBLIOGRAFIA

Propietat Intel·lectual. Biblioteca de la Universitat d'Alacant [en línia] [data de consulta: 10 de febrer de 2025]. Disponible a: https://ua-es.libguides.com/guia_de_propietat_intel_lectual

Creative Commons [en línia] [data de consulta: 10 de febrer de 2025]. Disponible en: <http://creativecommons.org/>

Text Refós de la Llei de Propietat Intel·lectual [en línia] [data de consulta: 10 de febrer de 2025]. Disponible en: <https://www.boe.es/eli/es/rdlg/1996/04/12/1/con>

Free Programari Foundation [en línia] [data de consulta: 10 de febrer de 2025]. Disponible en: <http://www.fsf.org/>

GNU: licències [en línia] [data de consulta: 10 de febrer de 2025]. Disponible en: <https://www.gnu.org/licenses/licenses.html>

Institut de Ciències de la Educació de la Universitat d'Alacant. IA Generativa: Comunitat d'aprenentatge UA [en línia] [data de consulta: 11 de febrer de 2025]. Disponible a: <https://ice.ua.es/va/recursos-tic/ia/comunitat-ia-generativa.html>

Ética en el uso de la información [Blog]. 13 de diciembre de 2019. La honestidad académica: Un baluarte a defender. [consulta: 17 de febrer de 2025]. Disponible a: <https://eticaenelusodelainformacionnapa.blogspot.com/2019/12/etica-en-el-uso-de-la-informacion.html>